

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00- 51/13-21/
Podgorica, 27. februar 2013. godine

INFORMACIJA
SA SASTANKA PREDSEDNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE SKUPŠTINE
CRNE GORE, DR HALILA DUKOVIĆA I ČLANA ODBORA, POSLANICE DR LJILJANE
ĐURAŠKOVIĆ SA PROFESOROM EDUARD ROIGOM, PREDSTAVNIKOM SIGMA-E,
održanog 27. februara 2013. godine u Podgorici

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, dr Halil Duković i član Odbora, poslanica dr Ljiljana Đurašković sastali su se sa profesorom Eduard Roigom, specijalistom za oblast javne uprave, administrativnog prava i antikorupcije iz Zajedničke inicijative Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) i Evropske unije, formirane sa ciljem da pruži Podršku unapređenju sistema državne uprave u zemljama Istočne i Centralne Evrope (SIGMA).

Sastanak je počeo u 16 sati.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je poželio dobrodošlicu predstavniku SIGMA-e i predstavio učesnike Sastanka.

Profesor Eduard Roig je saopštio da predstavnici SIGMA-e pišu godišnje izvještaje o stanju reforme državne uprave u zemljama Zapadnog Balkana i dostavljaju ih Evropskoj komisiji na osnovu kojih se priprema izvještaj o napretku zemalja, a cilj njihove posjete je analiza stanja u Crnoj Gori i prikupljanje relevantnih podataka neophodnih za izradu izvještaja. Istakao je da su zamoljeni od Evropske komisije da, po prvi put, osim analize opšteg rada organa javne uprave, ove godine urade i analizu za instituciju Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, pa je tim povodom organizovan sastanak sa predstavnicima Odbora za ljudska prava i slobode.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković upoznao je predstavnika SIGMA-e sa radom Odbora za ljudska prava i slobode, uz poseban osvrt na saradnju sa institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, navodeći da Odbor ima kontinuiranu i veoma dobru saradnju sa Ombudsmanom.

Saopštio je da je nadležnost Odbora za ljudska prava i slobode utvrđena članom 44 Poslovnika Skupštine. Istakao je da je u radu Odbora evidentan napredak što je ocijenjeno i u izvještajima Evropske komisije o napretku Crne Gore. Naveo je da je Odbor za ljudska prava i slobode jedno od najaktivnijih radnih tijela Skupštine, što je ocijenjeno od relevantnih međunarodnih i domaćih subjekata. Saopštio je da Odbor neposredno saraduje sa Zaštitnikom, kako putem stručnih konsultacija, tako i neposrednim kontaktima, jer Zaštitnik učestvuje na gotovo svim sjednicama Odbora, čime se već u fazi donošenja zakona i praćenja rada (kontrole) izvršne vlasti sprečavaju mogući problemi u pogledu ostvarivanja ljudskih prava i sloboda.

Takođe, naveo je da je Zaštitnik, po pozivu Odbora, učestvovao na svim javnim tribinama koje su na različite teme organizovane u različitim gradovima Crne Gore. Podsjetio je da je Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, na poziv Odbora, sa poslanicima, članovima Odbora za ljudska prava i slobode, posjetio više ustanova kako bi se uvjerali u poštovanje ljudskih prava u tim ustanovama. Zaštitnik je učestvovao i na četiri kontrolna saslušanja koja je Odbor organizovao kako bi zajednički ispratili u kom stepenu nadležni državni organi realizuju Preporuke Zaštitnika i Zaključke Skupštine Crne Gore. Predsjednik je saopštio da je Odbor organizovao kontrolna saslušanja: direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, ministra za

ljudska i manjinska prava, ministra rada i socijalnog staranja i Koordinatora Koordinacionog odbora za praćenje realizacije Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica, sa posebnim osvrtom na Kamp Konik I i II, Ministra rada i socijalnog staranja i Ministra unutrašnjih poslova.

Razmatranjem godišnjih izvještaja o radu pojedinih državnih organa koji se, saglasno zakonu, dostavljaju Skupštini Crne Gore, odnosno Odboru za ljudska prava i slobode, kao nadležnom radnom tijelu za oblast ljudskih prava, vrši se redovna godišnja kontrola i nadzor nad radom organa državne uprave.

Predsjednik Odbora je saopštio da je ovaj Odbor napravio iskorak u odnosu na druga radna tijela i zbog organizovanja javnih tribina, izvan zgrade Parlamenta, širom Crne Gore, što je bila prilika da se članovi Odbora u direktnom kontaktu sa građanima upoznaju sa njihovim problemima i da prate implementaciju zakona, a ukoliko ocijene potrebnim, pokrenu njihove izmjene i dopune.

Dr Halil Duković je saopštio da Odbor za ljudska prava i slobode ima veoma dobru saradnju i sa civilnim sektorom koji se bavi zaštitom ljudskih prava i sloboda, a da NVO "Građanska alijansa" vrši kontinuirani monitoring nad radom Odbora, jer njihov predstavnik prati skoro sve sjednice.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode je veoma važnim ocijenio i razmatranje Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, kao i posebnih izvještaja koje je Zaštitnik dostavio u 2011. godini, na zahtjev Odbora za ljudska prava i slobode.

Dr Halil Duković je istakao da je Odbor za ljudska prava i slobode svojim aktivnostima značajno doprinio promociji i afirmaciji institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore koja sve više biva prepoznatljiva od strane građana, o čemu govori i porast broja pritužbi. Ocijenio je da državni organi veliki značaj daju instituciji Zaštitnika o čemu svjedoči i činjenica da se najveći broj povreda ljudskih prava otkloni u toku trajanja ispitnog postupka.

Profesor Eduard Roig je saopštio da posjeduje određene podatke o radu institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore koje je dobio na prethodno održanim sastancima, zahvalio na podacima o radu Odbora za ljudska prava i slobode koji se tiču saradnje sa Zaštitnikom i postavio niz konkretnih pitanja:

- Imajući u vidu da Skupština Crne Gore razmatra godišnji izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, interesovao se u kojoj mjeri i na koji način Skupština i nadležni Odbor za ljudska prava i slobode koriste Izvještaj Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, da li se pokreću političke diskusije bazirane na nalazima iz Izvještaja Ombudsmana, da li poslanici vladajućih i opozicionih partija koriste podatke iz Izvještaja za diskusiju u Parlamentu o različitim temama?

- Da li postoji formalno utvrđena procedura za praćenje realizacije Preporuka Ombudsmana i da li se stepen njihove realizacije razmatra na sjednicama Odbora?

- Koliko je Ombudsman uključen u procedure donošenja zakona, koja je njegova uloga i da li se uvažavaju njegova mišljenja i sugestije?

- Navodeći da je upoznat sa planiranim izmjenama i dopunama Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, upitao je da li se planira dodatno razmotriti i pitanje finansijske nezavisnosti i autonomije ove Institucije, s obzirom da, prema podacima koje ima, Zaštitnik mora da uputi molbu Ministarstvu finansija za odobrenje trošenja Budžetom opredijeljenih sredstava, kao i prilikom zapošljavanja novih službenika. Smatra da se time može ugroziti nezavisnost Institucije, pa se posebna pažnja treba posvetiti izvršenju budžeta, odnosno mogućnostima za slobodno raspolaganje odobrenim budžetskim sredstvima. Mišljenja je da režim plaćanja i izvršenja budžeta u Instituciji Ombudsmana treba da bude kao u Skupštini, jer Ombudsman ne bi trebalo da traži dozvolu od Vlade, a ako bi od nekog trebalo, onda je jedini relevantni subjekt Skupština.

- U vezi sa procedurom izbora zamjenika Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, interesovao se da li se može ocjeniti dobrim to što Ombudsman kad stupi na funkciju "nasleđuje" zamjenike koji već rade u Instituciji?

- Navodeći da se Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore bavi širokim opsegom ljudskih prava, kao i da je dobio dvije nove nadležnosti koje se odnose na zaštitu od diskriminacije i prevenciju torture, g-din Roig je izrazio zabrinutost da se na taj način ugrožava izvorna nadležnost ove institucije koja se odnosi na sprečavanje tzv. loše javne uprave, kao što su ćutanje administracije, nepostupanje po presudama sudskih instanci, interesujući se da li se mogu preduzeti aktivnosti u cilju intenziviranja izvornih poslova ove Institucije. Podsjetio je da je Zaštitnik ovlašćen da postupa po pritužbama koje se odnose na rad sudova u slučaju odugovlačenja postupka, zloupotrebe procesnih ovlašćenja ili neizvršavanja sudskih odluka.

- Mišljenja je da Ombudsman ne treba svoje aktivnosti da fokusira samo na postupanje po pojedinačnim pritužbama građana, već da se na osnovu jednog slučaja postupanja po pritužbi, u svakoj narednoj sličnoj situaciji postupi na isti način, odnosno da generalizuje posledice u svim drugim sličnim situacijama. Takođe, saopštio je na sastanku sa predstavnicima institucije Ombudsmana obaviješten da Ombudsman u godišnjem izvještaju o radu obavještava Skupštinu o svim državnim organima kojima su upućene preporuke, kao i o tome da li su ispoštovane.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode, dr Halil Duković je saopštio da Skupština Crne Gore i Odbor za ljudska prava i slobode, kao nadležno radno tijelo, svake godine razmatraju Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, da izvještaji odslikavaju realno stanje ljudskih prava u Crnoj Gori i da ih Skupština prihvata gotovo jednoglasno, a da svi poslanici, bez obzira na političku pripadnost, podatke iz izvještaja koriste za svoje političke diskusije. Takođe, saopštio je da Odbor povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, predlaže, a Skupština usvaja zaključke kojim se prihvataju preporuke Ombudsmana, čime se one ojačavaju, a svakako da se prati njihova realizacija, kako putem razmatranja izvještaja pojedinih državnih organa, tako i razmatranjem informacija koje se od njih zahtijevaju, shodno članu 68 Poslovnika Skupštine, ili organizovanjem kontrolnih saslušanja odgovornih lica za određenu problematiku. Sve aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode su transparentne, tako da putem medija i šira javnost može biti upoznata sa stepenom ispunjenja preporuka Ombudsmana, kao i svim aktivnostima koje Odbor preduzima na planu poboljšanja stepena poštovanja ljudskih prava i sloboda.

Predsjednik Odbora je saopštio da Zaštitnik, po pozivu, učestvuje na sjednicama Odbora na kojima se razmatraju predlozi zakona iz oblasti ljudskih prava, da daje konkretne predloge u cilju poboljšanja teksta predloga zakona i da najčešće ti predlozi budu uvaženi i prihvaćeni. Takođe, dodao je da Vlada Crne Gore prilikom izrade predloga zakona formira radne grupe, kao i da su u tim radnim grupama i Zaštitnik ili njegovi zamjenici, tako da i u toj početnoj fazi mogu davati predloge. Takođe, naveo je da Zaštitnik može da pokrene postupak pred Ustavnim sudom Crne Gore za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.

Dr Halil Duković je saopštio da, shodno zakonskoj obavezi utvrđenoj novim Zakonom o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Odbor za ljudska prava i slobode utvrđuje Zahtjev za dodjelu budžetskih sredstava Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, a da je imajući u vidu dvije nove nadležnosti u instituciji Zaštitnika, koje se odnose na zabranu diskriminacije i prevenciju torture, Zaštitniku, kao jednoj od rijetkih institucija, uvećan iznos budžetskih sredstava u odnosu na prethodnu godinu. Poslanik Duković je saopštio da su u ovoj godini Instituciji Zaštitnika odobrena sredstva za zapošljavanje dva službenika- savjetnika, ali da treba imati u vidu postojeću ekonomsku situaciju, kao i obavezu svih državnih organa da poštuju budžetsku disciplinu i činjenicu da za zaposlene u instituciji Zaštitnika takođe važi Zakon o državnim službenicima i namještenicima, naglasivši da u instituciji Zaštitnika, s obzirom

da Crna Gora ima 620.000 stanovnika, radi dovoljan broj službenika i da je edukacija postojećeg kadra ključna za jačanje kapaciteta institucije Zaštitnika, čime bi se obezbijedilo kvalitetno obavljanje poslova koji su u nadležnosti Institucije, a prenošenje njihovih znanja zaposlenim u drugim organima i institucijama će doprinijeti jačanju svijesti o obavezi zaštite i poštovanja ljudskih prava i sloboda. Takođe, mišljenja je da Odbor za ljudska prava i slobode koji utvrđuje zahtjev za dodjelu budžetskih sredstava Zaštitniku i salje ga Ministarstvu finansija, trebao bi vršiti i kontrolu trošenja finansijskih sredstava. Predsjednik Odbora je saopštio da treba raditi na daljem jačanju institucije Ombudsmana, ali da treba voditi računa o finasijskoj situaciji i ekonomskoj krizi koja je zadesila ne samo Crnu Goru, nego i cio svijet. Predsjednik Odbora je saopštio da je Zakonom utvrđeno da zamjenika Zaštitnika/ce imenuje Skupština, na predlog Zaštitnika, na vrijeme od šest godina i može biti ponovo imenovan. Takođe, predsjednik Odbora je saopštio da Ombudsman djeluje na osnovu obraćanja građana, a može mu se obratiti svako ko smatra da su aktom, radnjom ili nepostupanjem organa povrijeđena njegova prava ili slobode. Takođe, Zaštitnik postupa i po sopstvenoj inicijativi. Istakao je da se najveći broj pritužbi građana odnosi na rad državnih organa, ali se najveći broj povreda ljudskih prava otkloni u toku trajanja ispitnog postupka. Takođe, državni organi su spremni da ispoštuju preporuke Ombudsmana, a u situacijama kada se ne ispoštuju Ombudsman upućuje urgenciju, tako da se u najvećem broju slučajeva na kraju problem riješi.

Poslanica dr Ljiljana Đurašković je saopštila da Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore ima četiri zamjenika koje je Skupština imenovala i to za: državnu upravu, zaštitu od diskriminacije, prevenciju torture i za prava djeteta. Mišljenja je da Ombudsmanu treba omogućiti da sam formira svoj tim, pa tako i zamjenike sa kojima će sarađivati u obavljanju Zakonom utvrđenih nadležnosti. Konstatovala je da su osnovni ciljevi reforme javne uprave: izgradnja demokratske države zasnovane na vladavini prava, odgovornosti, javnosti, ekonomičnosti i efikasnosti i izgradnja državne uprave usmjerene ka građanima. Instituciju Zaštitnika ljudskih prava i sloboda smatra veoma važnom u crnogorskom društvu u funkciji zaštite prava njenih građana.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode je saopštio da je u cilju afirmacije i zaštite prava svih građana Crne Gore, praćenja preporuka Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, preduzimanja aktivnosti u cilju realizacije Preporuka iz Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore, Odbor sačinio veoma zahtjevan i ambiciozan Predlog plana aktivnosti koji će biti usvojen na narednoj sjednici kako bi se odmah pristupilo realizaciji konkretnih aktivnosti u funkciji zakonodavne i kontrolne uloge Parlamenta i primjerak Predloga plana uručio predstavniku SIGMA-e kako bi se upoznao sa istim.

Profesor Eduard Roig je zahvalio predstavnicima Odbora na izdvojenom vremenu i pruženim informacijama, naglašavajući da će mu biti veoma korisne za izradu izvještaja i pozvao predstavnike Odbora za ljudska prava i slobode da narednih dana, ukoliko ocijene potrebnim, dostave sugestije i predloge koje bi trebalo razmotriti prilikom izrade izvještaja.

Sastanak je završen u 17 sati i 15 minuta.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković